

Telegraful Român

Organ național-bis

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se inapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.
 Abonamentele și inserțiunile
 să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Minoritare...

(=) Faptul că opinia publică este prea puțin orientată în problemele minoritare, se exploatează cu deosebită râvnă — firește în defavoarea statului român — din partea presei minoritare, atât ungurești cât și săsești.

Organe germane de publicitate, așa de docile în statul ungar, se prezintă cât se poate de aprig în combaterea politicii culturale a statului român.

Maghiarii, cu toate că au considerat în toată vremea pe sași ca oaspeți ai patriei poliglote, li-au acordat totuși multe drepturi în dauna celorlalți locuitori, în special în dauna românilor.

Pilde numeroase ne înșirue istoria, cum țaranul român era constrâns să contribuie la susținerea bisericii luterane ardelenești, care nu era a lui, și nici el nu se mărturisea să fie al ei, cu toate încercările de convertire. Statul ungar poliglot a încetat să existe. «Naționalitățile» sale alcătuiesc acum ele înseși state nouă — toate state naționale. Națiunea română, de 14 milioane, își are țara proprie, și având majoritatea numerică, statul care îl alcătuiește, nu mai este stat poliglot, — cum a fost al ungarilor aflători în minoritate, — ci este de sine înțeles stat național, care are datoria firească să-și apere interesele de

viață și drepturile dobândite pe urma sacrificiilor de sânge și averi aduse în cursul veacurilor.

Ar fi unul dintre cele mai mari nonsensuri, ca statul român să plătească funcționari, cari nu cunosc nici o vorbă românească; sau să admită răspândirea de cărți și gazete, care propagă idei de revanșă maghiară și germană; sau să primească în țară cu brațe deschise elementele străine care o năpădesc, alungate de pe alte plaiuri; sau să se tolereze numiri de localități, de străzi, firme ș. a. exclusiv în limbi neromânești...

Statele Unite, care se bucură de reputația unor țări ale libertății celei mai desăvârșite, pretind dela orice individ care intră pe pământul din lumea nouă să scoată la iveală caracterul englez american al Statelor în toate locurile, și în toate împrejurările. — titlul ziarelor românești americane este arătat totdeauna și în englezește; — ear la noi?

În țara românească s'a constatat, că există școli, unde se necotesc ordonanțele privitoare la învățarea limbii și istoriei române, — și totuși presa simpatizantă cetățenii sași stăruiește în rezistență «selbst um den Preis eines bis zum äussersten geführten Kampfes», — cum glăsuiește de pe malul Tâbinului sau al Târnavei, războinicul confrate, care este atât de îngrijat pentru «politica romanizării»

școlilor săsești din Ardeal, încât se simte îndatorat a sări și în ajutorul școlii germane din Basarabia, și a cere pentru coloniștii germani de acolo tratament egal cu al băstinașilor...

Această propagandă, departe d'a fi «prudentă și circumspectă», să o întrebuițăm în folosul țării.

Slăbiciune, în mare grad, s'ar dovedi dacă guvernele și autoritățile statului ar șovăi întru promovarea culturii românești în fața atitudinii temerare și provocatoare a minoritarilor, cari voiesc să ne împedecă d'a imprima și întări caracterul românesc al țării ce o stăpânim.

Apel

In orașul Abrud s'a format un comitet de inițiativă, sub auspiciile A. S. R. Principesei moștenitoare, în scopul construirii unui spital pentru locuitorii Moși, cu numirea de „Spitalul Principesa Elena”. Pentru strângerea fondurilor necesare construcției se va organiza, în urma ordonanței ministerului sănătății publice, Nr. 10.575/1923, o chetă pe străzile orașelor și în localurile publice în zilele de 27 și 28 Octomvrie 1923 în întreaga țară.

In orașul nostru Sibiu s'a format sub președinția primarului nostru de asemenea

FOIȘOARA**Preș. Coolidge despre religie**

Președintele Statelor Unite, Coolidge, a zis într'o scrisoare către episcopul James Freeman, că singura speranță pentru rezolvarea problemelor sociale și politice din țara aceasta «este într'o aplicare mai largă a adevărilor conținute de religie».

Președintele, fiind invitat să ia parte la sfințirea catedralei zidite la bariera orașului acestuia a răspuns cu regret că «facerile nu-i îngăduie să participe, adău gând și următoarele cuvinte:

«Activitatea sf. voastre merită laudă, fiindcă ea reprezintă baza ori căruia progres a ori cărei forme de guvern și a ori cărei civilizații. Baza aceea e religia.

«Țara noastră nu e lipsită de resurse materiale, și deci ne trebuie mai multă educație, nu putem zică că e lipsită de inteligență. Insa cu siguranță ea are trebuință de o mai largă punere în practică a adevărilor cuprinse în religie. In direcția aceea e speranța soluționării problemelor noastre economice și sociale. Ori ce lucru care inspiră și întărește credința religioasă și activitatea religioasă a poporului, ori ce lucru care îl promovează viața spirituală, este de supremă importanță. Fără ea toate celelalte eforturi sunt zadarnice. Cu ea găsim singura speranță a succesului».

Două reviste bune

Viața de țară și Arte și Meserii

Atragem atenția cititorilor asupra unei publicații românești, care ne va aduce prețioase servicii, putând să ajungă cu vremea un grânar de informații folositoare, cum doresc toți conducătorii satelor noastre. Revista de economie rurală se cheamă *Viața la țară* și este condusă de un comitet de specialiști, agronomi și zootehnici. In fruntea comitetului de direcție se află dl I. I. Nicolescu-Dorobanțu, președintele Soc. centrale agricole și al sindicatului agricol Ilfov, ca «director inițiator» semnează dl St. Stoica, doctor veterinar primar al jud. Ilfov, ear ca redactori: dnii Carabella și V. Părvulescu. In lista colaboratorilor găsim mulți medici veterinari, chimiști, conducători de instituții de seamă economice, cari ne dau încrederea în organul acesta. Așa vedem și pe cunoscutul nostru scriitor C. Sandu-Aldea, dir. și prof. la școala superioară de agricultură dela Herăstrău.

Revista apare sub auspiciile Societății centrale agricole, a Uniunii sindicatelor agricole și a Sindicatelor agricole din județele Ilfov, Ialomița, Vlașca. Apare lunar, în condiții tehnice multumitoare, cu ilustrații, și costă 50 de lei pe an, pentru țărani, învățători, preoți și funcționari; 100 de lei pentru proprietari, 150 de lei pentru autorități și instituții particulare. Administrația: prefectura de Ilfov. —

Tot atât de folositoare poate să ajungă — cu timpul — pentru noi și o altă publicație,

necunoscută în cercurile noastre. E revista *Arte și Meserii*, revistă industrială, pentru educația și cultura meseriașilor. N'avem în Ardeal revistă românească să se ocupe cu meseriile, așa cum este cea de față.

Pe vremuri redactase «Meseriașul Român» protopopul Brașovului Bartolomei Baiulescu, revistă cu mult bun simț, având și material de lectură aleasă pentru meseriași.

Revista *Arte și Meserii* are ca director pe dl inginer V. Mișicu, inspectorul atelierelor C. F. R. din Galați, ca secretar pe dl Gogu Vasiliu. E în anul al 4 lea de viață și publică multe lucruri folositoare pentru meseriași. Un necaz, care nu va dăinui mult: pentru noi, ardelenii, nomenclatura meseriilor nu este aceeași ca a celor din vechiul regat. Unele cuvinte sunt împrumutate din limba franceză, — dar cu vremea vor fi înțelese și de meseriași din ținuturile alipite.

Revista costă 30 de lei pe an, apare lunar, pentru ucenici și elevi ai școlilor de meserii 20 lei pe an, pentru autorități și stabilimente industriale 50 de lei. Red. și Adm.: Str. Principesa Maria 121 Galați.

Hârtia ar putea să fie mai bună, fiindcă clișeele trec cu culoarea lor pe pagina cealaltă.

Pentru «mândouă revistele e de dorit să se găsească mulți cititori în satele noastre, mai cu seamă acolo unde agricultura este în stadiu înapoiat, iar meseriile nu sunt îndrăgite cum ar trebui.

un comitet, care va executa cheta în zilele sus amintite.

Subsemnatul face apel către populație să contribuie după putere la acest scop nobil, umanitar și patriotic.

Sibiu, la 22 Octombrie 1923.

Pentru comitet:

Dr. Wilhelm Gorits,
primar.

Deschiderea unei academii teologice

În 3/16 Octombrie 1923, zi istorică pentru biserica ortodoxă română din Bihor, s'a deschis *Academia teologică* a eparhiei noastre din Oradea Mare. În catedrală s'a săvârșit sfânta slujbă a chemării Duhului sfânt, de față fiind Prea Sfințitul Episcop *Roman* membrii consistorului, corpul profesoral și elevii (3 profesori și 20 clerici) și oaspeți invitați. După serviciul divin publicul s'a întrunit la internatul din vechea clădire, în care fusese adăpostit Consistorul. Aici, după terminarea slujbei sfințirii apei, părintele Episcop rostește o cuvântare, în care între altele a spus următoarele:

«Ziua de azi este zi istorică, — pentru că astăzi se deschide școala teologică a Episcopiei reînviată deodată cu renașterea neamului românesc, ca să fie aici la graniță un focular de cultură, apărător de țară și susținător al dreptei credințe strămoșești. Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, că ne a învrednicit să ajungem această mare și luminoasă zi.

Voi, iubii mei fii, veți afla în acest oraș pompos monumente de cultură și civilizație. Toate sânt ridicare din sudoarea poporului nostru, dar ele nu sânt ale noastre. Noi nu strălucim în bogății, nici nu le am râvnit vre-odată, căci noi ne lăudăm întru sărăcia noastră. De aceea, cine caută asemenea străluciri la noi, acela se amăgește. Acela nici nu e suflet de preot, ci suflet lumesc care în cele ale lumii își caută fericirea. Nici nu pentru aceștia sânt deschise porțile acestei școale, ci pentru sufletele curate creștinești și omenești, care au un ideal.

Totuș avem și noi aici în Oradea-Mare strălucirea noastră. Aceasta e tăria credinței acestui popor, care a știut să și păstreze întreg sufletul său ortodox și românesc. Din acest suflet a răsărit aici în Oradea Mare cea mai strălucită figură a intelectualității române de aici, marele mecenat și părinte al tinerimii române, Emanuil Gojdu, din a cărui dărnicie generoasă au crescut intelectualii de astăzi ai Ardealului. Alături de acest mare fiu al Orăzii, stă Nicolae Jiga, un alt binefacător, întemeietorul internatelor, în care și astăzi se adăpostesc tinerimea română studioasă, — și lungul șir al fondatorilor mai mici și mai mari, cari sânt mărturie vie, că această Biharie a avut totdeauna un suflet curat creștinesc și românesc.

Iar această umilă casă, în care se deschide această școală, încunjurată de palate pompoase, încă și are strălucirea ei. Ea e mărturie, că pe când alte biserici privilegiate au fost înzestrate cu toate bunurile lumesti, noi am stat în această umilă casă agonisită numai din dinarul credincioșilor noștri. De aici s'au ocărmuit sufletele în zilele grele de obidă cu sufletul apostolesc, care n'are nimic lumesc în sine, ci numai credința în Hristos și dreptatea Lui. De această casă mă leagă și pe mine amintirile zilelor mari ale mântuirii Neamului Românesc; de aici am fost dus la pierzare și aici m'a găsit învierea neamului în ziua învierii Domnului din anul 1919. Casa aceasta este un simbol al apostoliei noastre, de aceea în semnul acestei apostolii atât de vie pe acest pământ deschid această școală, ca ea să fie vatra pe care să ardă neîntrerupt focul apostoliei, al iubirii de neam și lege. Aceasta este legătura scumpă a trecutului cu viitorul, pe care o fac astăzi eu, care am muncit în apostolia trecutului și îmi dau sufletul pentru apostolia viitorului.

Iubite corp profesoral! Iată fiii mei, pe cari astăzi vi-i încreditez vouă eu, episcopul acestei eparhii. Luați jugul blând al lui Hristos. Acest jug l-am purtat eu o viață întreagă. Li cunosc toate părțile lui, știu ce vă așteaptă la purtarea lui. El este greu numai pentru năimiți, este ușor însă pentru cine are în sufletul lui un ideal, ce-l înalță peste toate la conștiința datoriei împlinite, în care rezidă fericirea noastră, a dascălilor. Căci este o fericire, aceasta e ade-

vărata fericire: de a avea conștiința, că a fost vrednic a trăi pe pământ muncind pentru ideal. Vouă vă dau binecuvântarea mea arhierescă ca să purtați acest jug spre mărirea lui Dumnezeu și fericirea neamului. Eu întru voi și voi întru mine, să fim călăuzii sufletelor scumpe, care ni s'au încredințat nouă astăzi.

Iar tu iubită tinerime, să-ți deslegi curelele încălțămintelor, când întri în această școală, căci sfânt este locul, pe care stai.

Prin muncă și rugăciune îți vei forma caracterul de slujitor credincios al lui Hristos, prin muncă și rugăciune îți vei forma credința, această peatră de temelie, pe care Mântuitorul și a întemeiat biserica sa pe care nici porțile iadului nu o vor birui.

Aceasta vă va face pe voi apostoli harnici ai lui Hristos și ai neamului românesc. Apostolia va asigura biruința desăvârșită a lui Hristos și veșnicia neamului românesc pe acest sfânt pământ românesc.

Binecuvântarea lui Dumnezeu să fie cu voi cu toți. Binecuvântată să fie intrarea noastră în noua viață. Amin.»

Dorim și noi, ca noul așezământ cultural să crească și să înflorească în interesul obștesc al bisericii și neamului.

Pacea prin biserică

În anul 1914 s'a constituit la Constanța în Elveția «Alianța universală pentru propagarea păcii prin biserică». Din cauza războiului, Alianța n'a putut să și pună în aplicare programul. În timpul din urmă, însă, această organizație și-a reînceput activitatea în toate statele.

Un delegat al Alianței, d-l Dr. Ramsay din Londra, a sosit în țară, în vederea pregătirii viitorului congres al Alianței.

Dl Ramsay a petrecut câteva timp în București, Sibiu și alte orașe.

Rezultatul tratatelor urmate cu reprezentanții guvernului, ar fi ca să se întrunească un congres în București. Alianța a și făcut intervenții pe lângă statele Micii Înțelegeri ca să trimită delegați la congres.

Dl Ramsay a tratat și cu șefii bisericilor minoritare în Sibiu și Cluj. Din declarațiile făcute de dl Ramsay rezultă că Alianța urmărește stabilirea unei înțelegeri între popoare.

La congresul din București ar fi să se constituie consiliul românesc al Alianței.

Președintele Alianței este episcopul de Canterbury, vice-președinte Mitropolitul Primat Miron Cristea.

Comemorarea lui Gheorghe Lazăr la Seminarul Andreian

În amintirea marelui dascăl al neamului, Gheorghe Lazăr, s'a ținut Duminecă, 8/21 Oct. a. c., după sf. liturghie, o ședință comemorativă din partea «Societății de lectură Andrei Șaguna» a elevilor seminarului teologic Andreian din Sibiu.

Elevii școalei, dela catedra căreia Gheorghe Lazăr a propovedit *mai întâi* cuvântul luminii, au aflat de cuviință — din îndemn propriu — să facă și ei pomenirea celui dintâi dascăl profesor al școalei lor. La serbare a asistat I. P. S. Sa părintele Mitropolit *Nicolae*, însoțit de dñii asesori consistoriali, corpul profesoral și alți domni din Sibiu.

Ședința ținută în cerc restrâns — în o sală a seminarului — s'a deschis cu «Tatăl nostru» de C. Porumbescu, cor sub conducerea lui G. Zemora, cleric a. III, după care a urmat «Cuvânt de pomenire», rostit de vice-președintele societății I. Dinu, cleric a. III, care spune că Gheorghe Lazăr a fost cel dintâi profesor al seminarului, ear marele preot Andrei Șaguna a întărit, a organizat seminarul și i-a dat avântul unei dezvoltări ulterioare.

Cele două mari acte de pietate pe care le-a săvârșit neamul românesc și biserica lui la Râșinari și la Avrîg, ne au întărit în credința, că biserica ortodoxă este «mama neamului românesc», care — prin preoții ei, — în toate vremurile și în toate împrejurările, a fost alinațoarea durerilor și purtătoarea de lumină în mijlocul poporului. Gheorghe Lazăr sosește în Sibiu

tocmai în timpul, când biserica noastră începe să se reculeagă din starea tristă în care a ajuns în urma desbinării religioase dela 1700. Aici i se dă umilul post de «dascăl al candidaților de preoție». Un dascăl cu elevi, — dar fără colegi și fără școală chiar, căci seminar nu era. Gheorghe Lazăr își ținea cursurile într-o casă închiriată. Și când guvernul din Viena «s'a milostivit a îngădui» — după toate formele legale — școala noastră clericală, Gheorghe Lazăr trimisese deja pe satele noastre multe serii de preoți. Pătrunși de apostolatul lui acei preoți au devenit înșiși apostoli, căci mergând au învățat și au luminat pe toți păstoriții lor, întărindu-i în conștiința ființii lor de români de *lege românească* și arătându-le culmi pe care aveau să le atingă urmașii lor în viitor. În urma activității acelor preoți au început atunci să răsără școlile noastre *confesionale*, ca tot atâtea pecetei ale apostoliei marelui dascăl dela vladicia românească din Sibiu: Gheorghe Lazăr.

Munca depusă în acele școli de iscusitul dascăl și de ucenicii lui, este zidită — de bună seamă — la temeliiile statului nostru întregit.

Admirând statornicia lui în muncă, facem și noi acum pomenirea celui dintâi profesor al școalei noastre, ca să ne pătrundem de apostolatul lui, să avem și noi tărie în suflet, lumină la minte, spor la muncă și nădejde în biruință. —

A urmat «Cântec de jertfă» cor de L. von Beethoven, apoi «Închinare lui Gheorghe Lazăr» de Nicolae Popovici, cleric a. I, care spune că în Gheorghe Lazăr sărbătorim pe un erou al gândirii, al simțirii, dar mai ales al voinții. Sufletul lui a fost robit de idealul culturii naționale în tot timpul scurtei, dar sbuciumatei sale vieți. Acest ideal i-a dat tărie să învingă toate piedecile ce i s'au pus în cale. Acest ideal l-a făcut să treacă vechea graniță, să aprindă și dincolo de munți focul iubirii de lege și neam. Gheorghe Lazăr este simbolul ridicării poporului prin carte, el este dascălul care s'a mistuit luminând pe alții. — Gh. Seceș, cleric e. I, declamă «Dascălul» de O. Goga, apoi Dumitru Achimescu, cl. a. II, își citește lucrarea «Un răspânditor de idei» în care spune, că Gheorghe Lazăr prin iubirea sfântă de lege și neam a putut numai să învingă toate piedecile din calea ideilor sale naționale pe care le răspânda, iubirea l-a făcut să și poarte pașii din loc în loc, acolo unde era mai mare trebuința de carte românească, iubirea nu l-a lăsat nici odată să se dea învins; a îndrăsnit și a biruit. Prin această iubire de lege și neam și noi vom învinge.

Ultimul punct din program a fost cântecul «Dorul înstreinatului» de T. Popovici.

De încheiere I. P. S. Sa, în o vorbire plină de sfaturi și învățături, arată că prin producțiunea prestată am avut o clipă de bucurie și elevație sufletească. Era potrivit să vă gândiți la primul dascăl al acestei școale, și această serbare o socotesc ca o profesiune de credință. Mă bucur că triumful binelui v'a însuflețit. Duhul marelui apostol să-l primiți în sufletele voastre, și el să vă încălzească și călăuzească în viitoarea carieră a voastră de preoți și apostoli ai neamului.

Carte de cântece

pentru 1, 2 și 3 voci, pentru uzul azilelor de copii, școlile primare și cursul inferior al școlilor secundare. Cuprinde pe 10 coale 8°, format de buzunar, 124 cântece frumoase, scoase în cea mai mare parte din comoara muzicală a poporului român, cu texte religioase, patriotice etc., armonizate ușor, aranjate și grupate în conformitate cu principiile pedagogice-didactice. Este o carte indispensabilă pentru toți, cari înțeleg să dea tinerelor generații, pe lângă o cultură muzicală sănătoasă, și o *educație religioasă și națională* prin cântece cu adevărat românești, nu străine, cu texte traduse în românește ori localizate, cum sânt în alte colecții.

Prețul unui exemplar legat este de 30 lei, iar la cumpărare de cel puțin 10 ex. numai 25 lei, la care se adaugă spesele de poștă.

Se capătă numai la autorul *Timotei Popovici*, profesor de muzică, în Sibiu, strada Regina Maria 7.

Dela Asociația clerului Andrei Șaguna

— Conferența de toamnă a cercului religios Brețcu din tractul Oituz, ținută în Brețcu la 19 Oct. 1923 —

Conform programului fixat, în ziua de 19 Oct. 1923 s'a oficiat de dimineață serviciul divin cu utrenie și liturghie la care au servit preoții Eremia Ticușan capelan din Covasna și Nicolae Dima adm. par. din Tg. Săucesc.

La sfârșitul liturghiei părintele Eremia Ticușan a ținut o frumoasă predică, pe care poporul drept-credincios din Brețcu a ascultat o cu multă evlavie, — țin ca și pe această cale să relievez dragostea credincioșilor din Brețcu față de biserică și de credința ortodoxă: Deși era zi de lucru, totuși au ținut să se prezinte în număr poate mai considerabil decât Dumineca.

După liturghie s'a oficiat de către preoții Ioan Rafiroiu, Gheorghe Hamzea, Eremia Ticușan și Nicolae Dima parastas pentru protopopii și preoții decedați din acest tract, ear la sfârșit părintele Rafiroiu a evocat prin cuvinte calde și bine simțite memoria înaintașilor noștri protoerei și preoți cari prin cuvântul și faptele lor au ținut cu vrednicie stindardul credinței și limbii noastre în timpuri atât de grele pentru neam și biserică.

Terminând părintele Rafiroiu cuvântarea, am mers cu toții, preoți și popor, în școală, unde copiii în frunte cu strădălnicii lor învățători ne așteptau cu dorința vie de a ne ruga împreună cu ei și pentru ei, ca duhul sfânt să se pogoare asupra lor, să le lumineze mințile și să sâdească în ei dorința și puterea de muncă.

S'a făcut stăruirea apei, s'a sfințit și localul școlii prin stropire și credincioși s'au botezat cu apa sfințită.

După aceasta părintele Rafiroiu, prin cuvinte frumoase, — după ce părintele Hamzea prin câteva observări potrivite a explicat copiilor rostul venirii noastre la ei în școală, — a deschis conferința.

A urmat disertația părintelui Dima Nicolae: *«Biserica și viața socială: Cum poate contribui la îmbunătățirea vieții sociale din parohie, aprofundând această temă cu pricepere și cu succes în cadrele unei disertațiuni.»*

După masă s'a pus în discuție lipsurile și greutățile ce le simte fiecare preot în parohie și mijloacele de combatere.

S'a exprimat apoi dorința de a se organiza tractul Oituz, de nou înființat, în vederea unei conlucrări mai întinse și armonice.

În urmă s'au ales delegați la Congr. IV. preoțesc dela Arad, în persoana preotului Nicolae Dima și Gheorghe Hamzea. *Raportor.*

La sate

A unsprezecea excursie culturală a despărțământului Sibiu al Asociațiunii a fost în 21 Oct. Au luat parte la ea — cu automobilul pus la dispoziție de dl. prefect Boiu, — dnii: dir. Dr. Gh. Preda, directorul băncii de scont Nedoviceanu, dl. Crist. N. Ștefănescu, func. sup. fin., Dr. Horia P. Petrescu și V. Moșoi.

Întâia stație a fost fabrica de cherestea din Tâlmaci, unde se află mulți muncitori români. Trimișii «Asociațiunii» au vizitat pe lucrători în casele lor de bărne și acoperit cu șindrilă, s'au interesat de traiul lor și de viața lor sufletească și au găsit multe lucruri de îndreptat în viitorul apropiat. Pe nește scânduri de construcție, lângă magazinele de scânduri, le-au vorbit la inimă lucrătorilor, citindu-le tot odată ceva, ca să le nască interesul față de cărțile aduse: două biblioteci — una a fost împărțită personal, alta predată dlui învățător din sat. Să sperăm că lectura aceasta va scoate din brațele cărciumii pe mulți din muncitorii aceștia unii cu priviri așa de inteligente.

După masă au sosit în Sebeșul de sus, unde — cu toate că nu putuseră să fie anunțați de cu vreme, — au găsit o sală arhiplină de țărani curăței, cu foarte mulți copii, de îți era mai mare dragul să privești la ei. În sala cea mare a cooperativei, care e înființată din 1920 și care se gândește să înființeze o sală de lectură pe spesele ei; în frunte cu venerabilul bătrân, preotul I. Mateiu, a ascultat poporul cu mare atențiune, cele spuse de Dr. Gh. Preda (despre Asociațiune și criza din zilele noastre, dir. Nedoviceanu, despre colaborare și puterea

tovărășilor, în legătură cu ce ar mai putea să lucreze cooperativa actuală; Dr. H.-P. Petrescu schița orig. din vremea războiului: «Anica». Le-a mulțumit p. I. Mateiu. Biblioteca parohială are 173 volume. Biserica ort. există din 1760 și a fost renovată în 1910 — frumoasă cu 2 cupole. Școala din 1912. Cei plecați în America s'au gândit și la satul lor și au cumpărat 2 clopote și au înființat un fond pentru biserică. Dorința cea mai fierbinte a poporului deocamdată, este să-și vadă casa culturală.

În drum spre Sibiu s'au oprit delegații și în comuna Mohu, comuna bătută de foc în luna trecută. Au voit să mângăie și să ridice sufletele trudite ale ale poporenilor și n'au făcut rău, fiindcă ochii înlăcrămați, plini de recunoștință le-a fost răsplata.

Trebuie să amintim frumoasa activitate întreprinsă din partea prefecturii Sibiu, pentru ajutorarea celor nenorociți fără de vina lor. Toate comunele cu păduri din județul Sibiu au fost invitate să pună lemnul la dispoziția comunei Mohu, ca să se ridice gospodăriile din nou. S'a lansat un apel călduros să se adune nutreț de iarnă pentru vitele oamenilor năpăstuiți și sănt perspectivele cele mai bune, ca — cu ajutorul primăriei din Sibiu — să se ajungă la rezultatele satisfăcătoare. Totodată s'a întreprins colectă în întreg județul, iar ministerului de interne i s'a cerut o sumă oareșcare pentru incendiați.

Într-o odaie modestă, arhiplină, a școlii, (din 1865) au fost binevenți de p. I. Slăvescu. Apoi a vorbit dl. dir. Preda, amintind de cataclismul din Japonia, de durerea răspândită prin lume, în zilele noastre și despre Asociațiune. Dl. Crist. Ștefănescu a ridicat inimile cu îmbolduri spre o conștiință națională mai mare. Dr. H. P. Petrescu a amintit țărănilor pe Edison care când și-a văzut fabrica prefăcută în scrum, de a doua zi s'a gândit cum să o ridice și mai măreață. Tot dsa a cetit minunata povestire a lui Tolstoi: «Stinge focul până nu ia flacăra». Se însera când au plecat oaspeții la Sibiu. Dragostea de înaintare este mare în Mohu. Americanii au trimis 40,000 lei, cei din Mohu au mai pus 13,000 lei pentru o viitoare casă culturală.

Aici mai amintim o faptă vrednică de laudă. La un botez în casa dlui funcț. Sfetea din Sibiu a pornit nașul dl. Crist. N. Ștefănescu funcț. sup. fin., o listă pentru desp. Sibiu, a Asociațiunii, și s'a adunat 600 lei și 80 de volume. Trăiască succesorii.

Biroul Asociației învățătorilor români, secția jud. Sibiu

Convocare

Învățătorii români din județul Sibiu, precum și toți binevoitorii școlii, sânt rugați a lua parte la *adunarea generală a secției iudețene*, care se ține în Sibiu, *Joi în 8 Noemvrie n. c.* (sf. mucenic Dimitrie) în sala mare dela Prefectura județului.

Ordinea de zi:

La ora 9 a. m. participare la serviciul divin în catedrală. La ora 11 a. m. deschiderea adunării generale.

Ședința I:

1. Constatarea membrilor prezenți.
2. Imnul regal, cântat de învățători.
3. Cuvânt de deschidere, rostit de preș. Iosif Stoica.
4. Raportul general.
5. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru cenzurarea raportului general.
6. Raportul casierului.
7. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru controlarea cassei.

Ședința II a. a.:

1. Dezbateri asupra statutelor corului județan.
 2. Raportul comisiunii încredințate cu cenzurarea raportului general.
 3. Raportul comisiunii de scontrare.
 4. Alegerea alor 4 membri în comitet.
 5. Înființarea Asociației generale (unitară) a învățătorilor din România întregită.
 6. Aducerea unei decisiuni privitoare la sporul de scumpete (curba Lalescu).
 7. Comunicări oficiale.
 8. Propuneri.
- Sibiu, 19 Octomvrie 1923.

Iosif Stoica,
președinte.

Aurel Barbu,
secretar.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. S. Mitropolitul nostru Nicolae s'a înapoiat ieri dela Arad la reședința Sa.

În amintirea lui Gheorghe Lazăr. Academia română e ținut Vineri ședință publică, sub președinția dlui I. Al. Brătescu-Voinești, pentru comemorarea lui Gh. Lazăr, a sămănătorului de cultură. A vorbit dl. G. Bogdan-Duică, făcând pe larg biografia marelui dascăl al românismului. — Tot în amintirea lui Gh. Lazăr s'a organizat Duminecă un festival în teatrul național din Cluj. S'a reprezentat, drama «Gheorghe Lazăr», scrisă de dl. N. Iorga, ear Dl. G. Bogdan-Duică, prof. un versitar, a ținut o conferință despre însemnatul rol, ce l-a avut Lazăr în viața culturală a neamului.

De imitat. Părintele protopop onorar din Ocolişul mare, Nestor Manciu, a dăruit aproape întreaga sa avere, în valoare de peste două sute de mii lei, bisericii noastre din numita comună, întemeind fundațiunea cu numele «Nestor și Florentina Manciu». Din venitele fundațiunii se vor retribui slujitorii altarului din Ocolişul mare. Darul preotului nostru, în deosebi în vremea deschilibrată de astăzi, e vrednic de toată recunoștința și lauda.

Concert în Sibiu. Reuniunea română sibiiană de muzică va da Joi, în 1 Noemvrie 1923, un concert în sala Urania cu programa bogată și variată. Bilete se vând la Librăria Săteanului, str. Regina Maria Nr. 2. Începutul la ora 8^{1/2}, seara. Cu începerea concertului ușile salei se închid și se deschid numai în pauză.

Creștini adevărați. În seceta aceasta de suflete largi și darnice din zilele noastre ne vine ca o înviore foarte îmbucurătoare vestea că soții *Mihai și Elena Vieru*, originari din Bucovina (domiciliați pe str. Păcurari Iasi) au donat 20,000 lei, agonisita lor de pe urma unei munci trudnice de mulți ani de zile, ca să se alcătuiască din acești bani un fond pentru tipărire de cărți religioase morale. Pentru buna chivernisire a acestui fond s'a alcătuit un statut, alegându-se și un comitet de preoți și mireni. S'a și început publicarea unor cărți, asupra cărora vom stăru.

Pentru urmașii preotului martir. Comitetul foștilor legionari în gărzile naționale din Ardeal publică un calduros apel către toți oamenii de bine, pentru a-și da obolul ca ajutor văduvei Silvia Opreș și orfanilor săi din Crăstieș, lângă Turda, unde vrednicul preot Ion Opreș, fusese împușcat de unguri în 1918, în ușa bisericii, când citea poporului chemarea la arme a Ardealului.

Creștinii și turcii. În ultimile două săptămâni au părăsit Constantinopolul, reocupat de fiii lui Mohamed, 15 mii de creștini.

Profitul Regiei. Incasările din vânzarea produselor Regiei monopolurilor statului pe șase luni, adevăc dela 1 April până la 30 Septemvrie 1923, sânt după cum urmează: De la tutunuri 980.076.441 lei, de la hârtia de țig. 112.616.397, de la chibrituri 116.268.623, dela cărțile de joc 6.949.211, dela explozibile 17.163.75, dela sare 94.373.131, în total 1.327.446.980 lei. Care va să zică, pe un an întreg trec în fum peste două miliarde de lei!

De ce se mai jăluiesc maghiarii? Când Ungaria era «mare» și — cu ajutorul naționalităților și al Austriei — tare, avea două universități, una în capitală, alta în Cluj. Astăzi, când Ungaria e mică și desfăcută și de naționalități, și de Austria, are patru universități: în Budapesta, Seghedin, Debrețin și Peci, — cu alte cuvinte Ungaria progresează mai bine astăzi, ca pe vremurile «bune».

Act de mulțumită. Comitetul Reuniunii meseriașilor români din Sibiu aduce și pe această cale adâncă sa mulțumită familiei Iosif Marcu sen., măestru pardositor în Sibiu, pentru generosul dar de Lei 500 — dăruiti «Fondului Andrei Șaguna» pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu, din tristul incident al trecerii la cele veșnice a neuitatei sale soții resp. mame *Paraschiva Marcu n. Bendorfean*, întâmplată în 5 Octomvrie n. 1923. — Pentru priinos mulțamește: *George Poponea*, președinte; *Stefan Duca*, secretar.

Cazuri de moarte. Inregistrăm cu durere următoarele cazuri mortale obvenite în clerul arhidiecezei noastre în timpul din urmă:

În 19 Oct. a decedat în Sighișoara în etate de 80 ani protopresbiterul în retragere **Titu V. Gheaja**, a fost înmormântat în 21 Oct. în Hașfalău. Serviciul funebru l-a oficiat p. administrator I. Muntean dimpreună cu mai mulți preoți din tract.

În 14 Oct. a răposat parohul din Bođogia **Alexandru Boiu** în etate de 90 ani.

În 16 Oct. a răposat parohul **Ioan Hamsea** din Lelese în etate de 58 ani, lăsând în profund doliu pe nemângă ata sa soție, pe cei 6 copii, dintre cari numai 2 sunt majoreni, și pe credincioșii noștri din Lelese. Rămășițele p. mântești ale adormitului în Domnul s'au așezat spre veșnică odihnă în 20 Oct. c. în cripta familiară din Tohanul-nou, jud. Făgăraș. Odihnească în pacer!

Povestea Neamului Românesc se va reprezenta la Urania în Sibiu, în zilele de Duminecă și Luni, în 28 și 29 Octombrie a. c. Inceputul la ora 7 și 9 seara. Un film dintre cele mai succese.

Revista Teologică. Au apărut Nr. 8—10 din 1923 cu următorul cuprins: N. Colan: Apostolatul lui Gheorghe Lazăr în Sibiu. Pr. Gr. Cristescu: Puncte de vedere pentru deslegarea problemei religioase în zilele noastre. Arhim. Scriban: Studiul pastoral în biserica românească. S. Vlad: Biserica ortodoxă ca păstrătoare a naționalității române. I. C. Negoită: Atitudinea preotului creștin față de chestiunea socială (trad). Neculce: Cronică bisericească-culturală: Centenarul morții mitropolitului Andrei Șaguna. Adunarea generală a «Asociației». Un veac dela moartea lui Gh. Lazăr. N. Colan și P.: Mișcarea Literară: Imperativul creștin. Reorganizarea centrelor noastre ierarhice și unificarea bisericească. Anuarul seminarului arhidiecezan teologic «Andreian» ortodox român din Transilvania. Bolșevism, socialism, creștinism. Biserica rusă și socialismul. «Eu în El». Păstoria tineretului. Note și Informații. Bibliografie. Convocare. Abonamentul 25 Lei pe jumătate de an. Redacția și administrația: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 1065/1923 (133) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III **Venția de sus** se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, ear concurenții cu prealabila încuviințare a subscrisului se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 14 Sept. 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Făgăraș

Nicolae Borzea
protopop

CONCURS

La **Ospiciul de alienați, Sibiu**, devine vacant un post de

(144) 1—2

copist—dactilograf

cu șanse de înaintare. Leafa lunară de prezent 786 Lei, 1 porție vipt cl. II, locuință, încălzit și luminat. Petițiile se înaintază direcțiunii până la **5 Noembrie**, necsând certificatele de serviciu și pregătirea școlară.

Direcțiunea

Nr. 350/1923 (143) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II. **Gothatea** cu filia **Ulteș**, protopopiatul Iliia, devine vacantă prin hotărârea Ven. Consistor Nr. 6112/923 din 4 Iulie se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. (11 jug. 363 st □) pentru venitele dela stat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite în conformitate cu normele în vigoare, la oficiul protopopesc Iliia, jud. Hunedoara, în termenul deschis și până în 8 zile înainte de alegere să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Iliia, la 30 Septembrie 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. Iliia în înțelegere cu comitetul parohial al comunei bis. Gothatea.

Const. Moldovan,
protopop.

Domnișoară

(145) 1—1 care posedă și limba germană și dorește a învăța tehnica danturiei, se primește la

Atelierul tehnic de dantură
Strada Mitropoliei Nr. 30

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**, se mai află de vânzare

Noul Testament
(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 4—, broșat Lei 6—, plus porto postal Lei 2—.

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admonierea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.
Cronica școlară.

La **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de **Zotti Hodoș**. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 15 Lei, Plus porto postal, à Lei 2-50.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Salei Dnului Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul **Ilarion Mircea**, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 16 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci apărute până acum la noi

Nr. 1 apărut 85 ◆ Prețul unui Nr. 1 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

Prețul unui Nr. 3 Lei

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reclama este sufletul comerțului

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane